

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRO
KĘSTUČIO NAVICKO KOMANDIRUOTĖS Į JUNGTINES AMERIKOS VALSTIJAS
ATASKAITA

2021-11-03 Nr. 3PR-15

1. **Komandiruotės tikslas:** susitikti su JAV aukščiausiu pareigūnu, atsakingu už žemės ūkį, žemės ūkio sekretoriumi Tomu Vilsacku, aptarti šalių bendradarbiavimo ir produktų eksporto plėtros į JAV galimybes, pasiekti susitarimo tiekti įvairesnius lietuviškus mėsos produktus JAV vartotojams. Dalyvauti susitikimuose su Pensilvanijos žemės ūkio departamento vadovybe, su Lietuvos ambasadore JAV, Lietuvos generaline konsule Čikagoje, su Garbės generaline konsule Pensilvanojoje, JAV įsikūrusiais verslininkais, dirbančiais maisto pramonės sektoriuje, apsilankyti pažangiuose Pensilvanijos ūkiuose.
2. **Komandiruotės trukmė:** 2021 m. spalio 26–30 d.
3. **Komandiruotės vieta:** JAV (Čikaga, Harisburgas, Vašingtonas)
4. **Komandiruotės finansavimas:** komandiruotės išlaidos Žemės ūkio ministerijos darbuotojams apmokamos iš Žemės ūkio ministerijos (ŽŪM) lėšų.

5. Delegacija:

1. Kęstutis Navickas, žemės ūkio ministras, Lietuvos delegacijos vadovas,
2. Antanas Venckus, ŽŪM Tarptautinių reikalų ir eksporto skyriaus skatinimo vedėjas,
3. Mantas Staškevičius, Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktorius,
4. Karolis Anužis, Žemės ūkio ir komercijos atašė JAV

6. Atlikto darbo komandiruotėje rezultatai:

Spalio 27 d. Žemės ūkio ministro Kęstučio Navicko vadovaujama delegacija susitiko su Lietuvos generaline konsule Čikagoje Sigrida Mulevičiene ir vietos verslininkais. Susitikimo metu buvo aptartos lietuviškų žemės ūkio ir maisto produktų eksporto plėtros galimybės į šią rinką. Susitikimo metu ministras K. Navickas pabrėžė, kad JAV rinka yra patraukli ir turinti daug galimybių plėsti lietuviško maisto produktų eksportą, tačiau pirmiausia turi būti atlikti paruošiamieji darbai. Ministras atkreipė dėmesį, kad įmonėms labai svarbu įvertinti savo pasiryžimą, galimybes bei riziką, susijusią su didele konkurencija šioje rinkoje. Pokalbio metu ministras akcentavo, kad sėkmės gali tikėtis išskirtinių bei produktų su tvariomis pakuotėmis gamintojai, galintys tiekti didesnius produkcijos kiekius ir atsakingai įgyvendinantys savo patekimo į rinką strategijas. JAV didžiuosiuose prekybos tinkluose jau yra sėkmingai parduodamų lietuviškų įmonių produktų – šia patirtimi ir pavyzdžiais būtų neišmintinga nepasinaudoti. Tikimasi, kad bendradarbiaujant su vietos ekspertais ir pasinaudojus jų pagalba, tokių sėkmės istorijų tik daugės.

Tą pačią dieną ministro K. Navicko vadovaujama delegacija dalyvavo susitikime su tarptautinės kompanijos „PointOne International“ partneriu Linu Klimavičiumi. Susitikimo metu buvo aptarta, kokios

konsultacijos ir pagalba reikalinga Lietuvos eksportuotojams, prieš žengiant į labai patrauklią, daugiau kaip 320 milijonų gyventojų turinčią JAV rinką. Dėmesys skirtas ir galimiems iššūkiams, kurių šioje itin konkurencingoje rinkoje netrūksta. Diskutuota ir apie tai, kaip galima padėti įmonėms juos įveikti.

Ministro vadovaujama delegacija taip pat susitiko su Čikagoje įsikūrusiais lietuvių verslininkais, dirbančiais maisto produktų importo ir distribucijos srityse, kurie pasidalijo savo bendradarbiavimo su lietuviškomis maisto pramonės įmonėmis patirtimi bei įžvalgomis. Kompanijos „Baltic Food Distributing“ vadovai su ministru K. Navicku aptarė iššūkius, kokius patiria vietos verslininkai dėl darbuotojų trūkumo įvairiose maisto produktų tiekimo grandyse bei problemas dėl užsitiesiančių produktų gabenimo terminų. Ši kompanija užsiima daugelio lietuviškų maisto produktų distribucija Čikagos regione, labiausiai orientuojasi į etnines ir vietines parduotuves. Anot ministro, kiek labiau suklusti turėtų tradicinių lietuviškų maisto produktų ar gėrimų eksportuotojai, nes lietuvių diaspora jaučia vis mažiau sentimentų nacionaliniams produktams, pavyzdžiui, juodai duonai. Tokius pokyčius lemia vis didesnės pasirinkimo galimybės ir pagerėjęs mobilumas.

Spalio 28 d. žemės ūkio ministro Kęstučio Navicko vadovaujama delegacija susitiko su Pensilvanijos žemės ūkio sekretoriumi Russell C. Redding, šios valstijos Garbės generaline konsule Krista Bard ir Lietuvos ambasadore JAV Audra Plepyte ir aptarė bendradarbiavimo galimybes. Ministrą Harisburge priėmęs Pensilvanijos žemės ūkio sekretorius Russell C. Redding pristatė šios valstijos žemės ūkio ir maisto pramonės vystymo prioritetus bei politinius tikslus. Lietuvos ir šios valstijos požiūris į žemės ūkio ateitį yra labai panašus. Pensilvanijoje itin didelis dėmesys skiriamas maisto saugai, maisto tiekimo grandinių atsparumui bei tvariam žemės ūkio ir maisto pramonės vystymui. Ministras K. Navickas pristatė Lietuvos maisto pramonės pasiekimus įgyvendinant tvarios, aplinkai draugiškos gamybos tikslus, ambicijas ekologinėje gamyboje ir planus iki 2030 m. pasiekti 15 proc. ekologiškai dirbamos žemės plotų. Ministras susitikimo metu pabrėžė, kad rinkos atvėrimas, maisto sauga ir gyvūnų gerovė, tvarių maisto tiekimo grandinių vystymas bei ekologinio ūkininkavimo plėtra yra tos temos, kuriomis galime grįsti glaudesnę bendradarbiavimą su Pensilvanijos valstija. Apsikeista idėjomis dėl dvišalio mokslo institucijų bendradarbiavimo bei produkcijos eksporto galimybių. Lietuvos ambasadorė JAV A. Plepytė su žemės ūkio sekretoriumi aptarė galimą Pensilvanijos bei Lietuvos institucijų bendradarbiavimą kitais metais Filadelfijoje organizuojant Šiaurės Amerikos lietuvių verslo forumą. Apie Žemės ūkio ministerijos bei Lietuvos maisto pramonės atstovų galimybes dalyvauti minėtame forume diskutuota ir susitikime su Garbės generaline konsule Pensilvanijai Krista Bard. Šis forumas yra puiki erdvė plačiai auditorijai reprezentuoti Lietuvos maisto pramonės galimybes bei megzti verslo ryšius, siekiant lietuviškiems maisto produktams atverti kelią į didžiuosius JAV tinklus.

Ministro vadovaujama delegacija taip pat lankėsi Harisburgo apylinkėse įsikūrusiuose pieno ūkiuose, domėjosi, kaip juose įgyvendinami aplinkos apsaugos reikalavimai.

Spalio 29 d. Žemės ūkio ministro Kęstučio Navicko vadovaujama delegacija susitiko su aukščiausiu JAV pareigūnu, atsakingu už žemės ūkį, žemės ūkio sekretoriumi Tomu Vilsacku. Tai istorinis susitikimas, kadangi tai pirmasis JAV žemės ūkio sekretoriaus per jo kadenciją priimtas užsienio šalies ministro vizitas Vašingtone, bei pirmasis Lietuvos žemės ūkio ministro susitikimas su tokio lygio pareigūnu Vašingtone. Susitikimo metu pavyko pasiekti Lietuvos mėsos sektoriui svarbaus susitarimo, kad Lietuvos mėsos perdirbimo įmonės į Jungtines Amerikos Valstijas galėtų eksportuoti įvairesnių produktų: šalto rūkymo kiaulienos ir jautienos kumpį, dešras ir dešreles, vytintas dešreles, termiškai apdorotus koldūnus su kiauliena. Lietuva jau nuo 2016 m. eksportuoja į JAV lietuviškus jautienos ir kiaulienos produktus, tokius kaip virtas dešras ir dešreles bei mėsos konservus, tačiau šis susitarimas yra labai svarbus Lietuvos įmonėms ir visam mėsos sektoriui, nes atsiveria kur kas didesnės galimybės tiekti įvairesnius lietuviškus mėsos produktus JAV vartotojams. Susitikimo metu žemės ūkio sekretorius Tom Vilsack išsakė palaikymą, pabrėždamas, kad JAV vertina Lietuvą kaip patikimą partnerę ir tai parodo plačiau atverdama savo rinką, tuo dar labiau sustiprinant partnerystę. Susitikimo metu su žemės ūkio sekretoriumi Tomu Vilsacku buvo taip pat aptartos šalių bendradarbiavimo ir kitų žemės ūkio ir maisto produktų (kiaušinių produktų bei kviečių) eksporto leidimų į JAV galimybės. Ministras K.Navickas pabrėžė, kad prekybos su JAV žemės ūkio ir maisto produktais rodikliai kasmet auga, tačiau vis dar turi didelį neišnaudotą potencialą, todėl papildomi leidimai importuoti mūsų produktus į šią perspektyvią rinką atveria didesnes galimybes.

Susitikime žemės ūkio sekretorius Tom Vilsack taip pat minėjo apie JAV planus dalyvauti įvairiose iniciatyvose, susijusiose su klimato kaitos mažinimu. Sekretorius paminėjo, kad vyks į COP26 renginį, pristatė Agricultural Innovation Mission For Climate (*AIM4C*) iniciatyvą, prie kurios jau prisijungė nemažai (23 valstybės) valstybių (tame tarpe ir Lietuva). Šia iniciatyva siekiama iki 2050 m. siekti neutralios ekonomikos klimatui, vystyti projektus dėl tvaresnės maisto produktų gamybos, lengvinti tarptautinės prekybos klausimus. Sekretorius pabrėžė, kad žemės ūkis bus labdariaujantis šiose klimato kaitos iniciatyvose, tačiau tam bus numatytas ir didesnių finansavimas tokioms priemonėms atsirasti. Sekretorius minėjo apie atskiras kukurūzų veisles, kurios iš dalies yra koreguojamos, kad sukauptų daugiau azoto.

Ministras K.Navickas susitikimo su žemės ūkio sekretoriumi Tom Vilsack metu taip pat pasidalino įspūdžiais besilankant Pensilvanijos ūkiuose, kurie gamina žalią energiją ir tokiu būdu prisideda prie tvaresnio žemės ūkio veiklos vystymosi. Buvo pasidalinta patirtimi apie EKO produkcijos skatinimą Lietuvoje, pvz. EKO produkciją įtraukiant į vaikų darželio programas, skatinant trumpųjų maisto tiekimo grandinių atsiradimą.

Ministras

Kęstutis Navickas